

116-012

ชบวนการต่อต้านญี่ปุ่นของไทยในระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 2

(พ.ศ. 2484 - 2488)

นางอัญชลี สุขศิริ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
วิทยานพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ภาควิชาประวัติศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2525

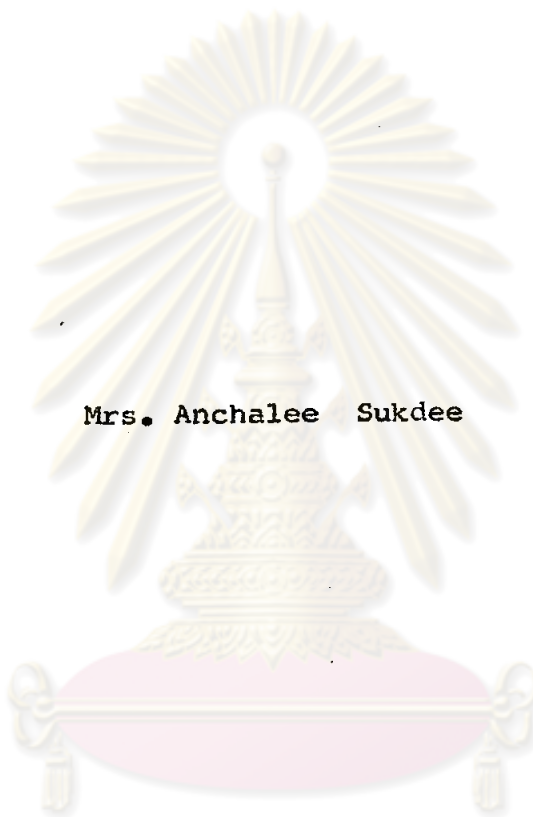
ISBN 974-560-773-8

008378

i 18293736

The Thai Anti - Japanese Movement During World War II

(1941 - 1945)

Mrs. Anchalee Sukdee

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts

Department of History

Graduate School

Chulalongkorn University

1982

หัวข้อวิทยานิพนธ์   ขบวนการต่อต้านญี่ปุ่นของไทยในระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 2
(พ.ศ. 2484 - 2488)

โดย   นางอัญชลี สุขคี

ภาควิชา   ประวัติศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา   รองศาสตราจารย์ ชิตีมา พัทธกะไพธวัน

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร. ชิตีมา พัทธกะไพธวัน บุนนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
(ศาสตราจารย์ วิฑูรย์ สว่างศ์ พงศ์บุตร)

.....
(รองศาสตราจารย์ ชิตีมา พัทธกะไพธวัน)

.....
(อาจารย์วิมล พงศ์พิพัฒน์)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์   ขบวนการต่อต้านญี่ปุ่นของไทยระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 2
(พ.ศ. 2484-2488)

ชื่อนิสิต   นางฉันทดี สุขดี

อาจารย์ที่ปรึกษา   รองศาสตราจารย์ ชิตินา พิทักษ์ไพรวัน

ภาควิชา   ประวัติศาสตร์   ๒๕๒๔

ปีการศึกษา   2524

บทคัดย่อ

ในระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 2 (พ.ศ. 2482-2488) เป็นช่วงเวลาสำคัญ
ช่วงหนึ่งในประวัติศาสตร์ไทย เพราะเป็นช่วงที่ประเทศไทยได้ร่วมมือกับญี่ปุ่นในการทำ
สงครามกับฝ่ายสัมพันธมิตร ทั้งนี้เป็นผลมาจากประเทศไทยซึ่งมีจอมพล ป. พิบูลสงคราม
เป็นนายกรัฐมนตรีในระบอบนั้น (พ.ศ. 2481-2487) ยินยอมเมื่อวันที่ 8 ธันวาคม พ.ศ.
2484 ให้กองทัพญี่ปุ่นใช้ประเทศไทยเป็นทางผ่านในการบุกเข้าดินแดนอาณานิคมของ
อังกฤษคือพม่าและอินเดียน และต่อมาในวันที่ 25 มกราคม พ.ศ. 2485 ก็ได้เข้าร่วมเป็น
ฝ่ายญี่ปุ่นอย่างเต็มที่ด้วยการประกาศสงครามกับสหรัฐอเมริกาและอังกฤษ ทั้งนี้แต่เดิม
เคยประกาศวางตัวเป็นกลางในสงคราม การดำเนินนโยบายเข้าร่วมกับญี่ปุ่นก่อให้เกิด
ภาวะความไม่สงบเรียบร้อยภายในประเทศอย่างมากทั้งทางด้านเศรษฐกิจการเมือง และ
วัฒนธรรม ประชาชนได้รับความเดือดร้อนและไม่พอใจต่อสภาพการณ์และการดำเนิน
นโยบายของรัฐบาลจนทำให้เกิดการเคลื่อนไหวของบุคคลกลุ่มต่าง ๆ ทั้งภายในประเทศ
และภายนอกประเทศเพื่อต่อต้านภาวะเช่นเวลานั้น

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มุ่งศึกษาถึง การเคลื่อนไหวต่อต้านของกลุ่มบุคคลต่าง ๆ ที่
เกิดขึ้น โดยพิจารณาทั้งในแง่ของการก่อกำเนิด การเคลื่อนไหวดำเนินการ และผลของ
การปฏิบัติดังกล่าวที่มีต่อประเทศภายหลังที่สงครามโลกครั้งที่ 2 ยุติลง

จากการศึกษาพบว่า เมื่อจอมพล ป. พิบูลสงคราม ดำเนินนโยบายร่วมมือกับญี่ปุ่นทั้งก่อนหน้าและภายหลังการประกาศสงครามกับฝ่ายสัมพันธมิตรนั้น ได้เกิดการเคลื่อนไหวต่อต้านการดำเนินนโยบายดังกล่าวทั้งภายนอกประเทศและภายในประเทศ

การเคลื่อนไหวภายนอกประเทศนั้น ในสหรัฐอเมริกาคนไทยได้ร่วมกันจัดตั้ง "คนไทยอิสระ" ขึ้นเมื่อ 12 ธันวาคม พ.ศ. 2484 โดยมี น.ร.ว. เสนีย์ ปราโมช อัครราชทูตไทยประจำกรุงวอชิงตัน คี.ซี. เป็นผู้นำ การเคลื่อนไหวของกลุ่มนี้ได้รับการสนับสนุนจากสหรัฐอเมริกาทั้งทางด้านการเงินและความช่วยเหลือในการฝึกอาวุธ ส่วนในอังกฤษเนื่องจากอังกฤษถือว่าไทยเป็นประเทศคู่สงคราม ประกอบกับอัครราชทูตไทยประจำกรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ ไม่ได้ตั้งองค์กรที่จะเคลื่อนไหวต่อต้านนโยบายของรัฐบาลแต่อย่างใด คนไทยในอังกฤษจึงไม่ได้มีการจัดตั้ง เป็นองค์การอิสระที่จะดำเนินการเคลื่อนไหว แต่ก็ได้เข้าร่วมกับกองทัพอังกฤษโดยมุ่งหวังที่จะร่วมกับฝ่ายสัมพันธมิตรในการต่อต้านญี่ปุ่นในประเทศ กลุ่มคนไทยในคณะไทยอิสระและในกองทัพอังกฤษต่างได้รับการฝึกฝนด้านยุทธศาสตร์และยุทธวิธี เพื่อส่งตัว เข้ามาปฏิบัติการภายในประเทศในการประสานงานติดต่อกับภายนอกประเทศกับฝ่ายสัมพันธมิตร

ในขณะที่คนไทยภายนอกประเทศดำเนินการเคลื่อนไหว โดยได้รับการสนับสนุนทั้งทางตรงและทางอ้อมจากฝ่ายสัมพันธมิตรอยู่นั้น ภายในประเทศเองก็มีการเคลื่อนไหวของบุคคลฝ่ายต่าง ๆ ทั้งจากฝ่ายพลเรือน ทหาร ตำรวจ และประชาชน ซึ่งในระยะเริ่มแรกการดำเนินการเป็นไปอย่างกระจัดกระจายภายหลังจึงรวมกันอย่างหลวม ๆ โดยมี นายปรีดี พนมยงค์ ซึ่งในขณะนั้นดำรงตำแหน่งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ (พ.ศ. 2485-2488) เป็นผู้นำกลุ่มต่อต้านภายในประเทศนี้ได้พยายามติดต่อกับฝ่ายสัมพันธมิตรด้วยการส่งตัวแทนชุดต่าง ๆ ลักลอบเดินทางออกนอกประเทศ เพื่อขอความสนับสนุนในการออกไปจัดตั้งรัฐบาลพลัดถิ่น แม้การจัดตั้งรัฐบาลพลัดถิ่นจะไม่ประสบผลสำเร็จเพราะฝ่ายสัมพันธมิตรไม่ให้ความสนับสนุน แต่ผลของการติดต่อก็ทำให้ฝ่ายสัมพันธมิตรรับทราบยอมรับการเคลื่อนไหวต่อต้านญี่ปุ่นของกลุ่มบุคคลในประเทศ และช่วยให้กลุ่มบุคคล

ที่ดำเนินการ เคลื่อนไหวทั้งภายในและภายนอกประเทศร่วมมือประสานงานกัน การร่วมมือกันของฝ่ายต่อต้านทั้ง 2 ฝ่ายนี้เองจึงก่อให้เกิด "ขบวนการเสรีไทย" ขึ้นในระยะต่อมา การเคลื่อนไหวของกลุ่มบุคคลภายในประเทศจึงเป็นการ เคลื่อนไหวเตรียมการตามแผนทางยุทธศาสตร์ของฝ่ายสัมพันธมิตรที่กำหนดขึ้นในการทำสงครามต่อต้านญี่ปุ่นภายในประเทศไทย แต่ในที่สุดการลุกขึ้นต่อสู้ญี่ปุ่นก็ไม่ได้เกิดขึ้นตามแผนการที่วางเอาไว้ เพราะญี่ปุ่นแพ้สงครามเสียก่อน

การ เคลื่อนไหวต่อต้านญี่ปุ่นทำจากภายในและภายนอกประเทศ โดยประสานงานร่วมมือตามแผนการณ์ของฝ่ายสัมพันธมิตร โดยเฉพาะสหรัฐอเมริกาส่งผลสำคัญต่อประเทศไทยภายหลังสงครามไม่นาน เพราะกรณีนี้มีส่วนช่วยให้สถานะของผู้แพ้สงครามโดยสมบูรณ์ ซึ่งควรจะเกิดขึ้นกับประเทศไทยเช่นเดียวกับญี่ปุ่น แต่ประเทศไทยก็ไม่ได้รับการปฏิบัติในขณะที่ประเทศผู้แพ้สงครามอย่างสมบูรณ์เหมือนกับประเทศฝ่ายอักษะอื่น ๆ ที่ได้รับจากฝ่ายสัมพันธมิตร ทั้งที่ประเทศไทยได้ประกาศสงครามกับฝ่ายสัมพันธมิตรก็ตาม อย่างไรก็ตามถ้าพิจารณาอีกแง่มุมหนึ่งอาจกล่าวได้ว่า เหตุการณ์ในช่วงระยะเวลาที่นับเป็นจุดเริ่มต้นที่ชัดเจนของการขยายอิทธิพลของสหรัฐอเมริกาในประเทศไทย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title   The Thai Anti - Japanese Movement During World
War II (A.D. 1941 - 1945)

Name   Mrs. Anchalee Sukdee

Thesis Advisor   Associate Professor Titima Phitakpraiwan

Department   History

Academic Year   1981

ABSTRACT

The period of World War II was one of the most important time in Thai history. It had seen Thailand and Japan jointly fought against the Allied. In December 1941, General P. Pibulsongkram, the Premier, allowed Japanese army to en-rout to Burma and India, the British colonies. On January 25, 1942, The Kingdom completely sided with Japan by declaring war against the United States and Britain, regardless of the previous declanation of neutuality. The participation in the War greatly affected the nation economically, politically and culturally. The expression of dissatisfaction to the the situation and the Government policy from certain groups of people was obviously seen. Various movement of several groups both within and outside the country had been actively organized to counteract the government decision.

The purpose of this study is to investigate such counter-
actions with emphasis on their establishment, movement and impact
on situation after the War.

It was revealed that such countered-activities had been
organized prior to the Kingdom's declaration of war. They began
when it was clear that General Pibulsongkram's policy was in favor
of cooperating with Japan. Concerning an important movement outside
the Kingdom, the Thais in the United States set up "The Free Thai"
on December 12, 1941 with M.R. Seni Pramoj, former Thai Ambassador
to Washington D.C., as the leader. The activities were fully
supported by the US government both in terms of war supplies and
training of personnels. On the contrary, there was no such movement
in Britain. Since the British government regarded Thailand as her
war opponent and the Thai Ambassador to London did not organized
any countered reaction, the Thais in Britain were enlisted in the
British Army to show that they were with the Allied. The Thai both
in the Free Thai group and the British Army received valuable
training both on war strategy and warfare so that they could be
sent back to the Kingdom and worked cooperatively with the Allied.

At the same time, there was a locally organized movement in
the country headed by Preedee Panomyong, the Royal Government (1942 -
1946) The movement was participated by civil servants, soldeirs,
polices and ordinary people. This group had consistently attempted
to contact the Allied. Several secret missions were sent out to

request some support for the establishment of government in exile. Even though the organization of government in exile was not successful, due to lack of support, the Allied finally accepted such anti-Japan movement in the Kingdom and the coordinated movement of both outside and within the country was conceived. Such coordination gave birth to the "Seri-Thai" movement in the country. Its activity was largely concerned some preparation according to strategy laid down by the Allied. The planned countered reaction was not finally implemented because the Japanese Government surrendered prior to the date of the implementation.

The coordinated anti-Japanese movement of the groups within and outside the country following the Allied's war plan, especially the US's tremendously affected the Kingdom's position after the War. The Kingdom's status was exempted from being the war-loser countries such as Japan and the Axis even Thailand had earlier declared war with the Allied. The Kingdom was treated totally different from Japan and the Axis. However, on the other side of the coin, it could be stated that such treatment had clearly originated profound influence of the United States upon the Kingdom of Thailand.

กิติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ก็เพราะคำแนะนำอันมีค่ายิ่งของ รองศาสตราจารย์ชิตีมา พิทักษ์ไพรวิน และรองศาสตราจารย์ ดร. แกรมสุข นุ่มนนท์ ที่ได้กรุณาแนะนำหนังสือและวิทยานิพนธ์ต่างประเทศที่มีค่ายิ่งแก่ผู้เขียน ผู้เขียนกราบขอบพระคุณด้วยใจจริงไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ขอขอบพระคุณ คุณจารุบุตร เรืองสุวรรณ คุณลุงแก้ว นรปติ คุณลุงสว่าง ตราชู คุณณัฐวุฒิ สุทธิสงคราม คุณปรีดี หิรัญพฤกษ์ คุณปลั่ง มีจุล คุณมูฮัมหมัด วันนอร์มะทา (ผู้แทนราษฎรจังหวัดยะลา) ผู้ซึ่งมีส่วนร่วมในการ เอื้อเฟื้อदानเอกสาร และคำแนะนำอันมีค่า โดยเฉพาะคุณครุศิกิร ชูสวัสดิ์ ซึ่งเป็นทั้งน้องและเพื่อนที่ให้การแนะนำที่มีค่ายิ่งต่อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ชงชัย ชูสวัสดิ์ (อาจารย์ใหญ่โรงเรียนฤทธิณรงค์รอน) ว่าที่ ร.ต. ดร. จริญญา โสคติพันธ์ (ผู้อำนวยการโรงเรียนบางกะปิวิทยา) อาจารย์ วีระ นาทินันท์ (หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการศึกษานอกโรงเรียน) อาจารย์ สมเชาว์ เกษประทุม (หัวหน้างานแผนงาน - วิชาการ สำนักงาน ก.ค.) คุณศักรินทร์ สุวรรณโรจน์ (ผู้อำนวยการกอง กองการบริหารงานบุคคล สำนักงาน ก.ค.) ดร. สุวัตร ศิลปอนันต์ (รองเลขาธิการสำนักงาน ก.ค.) และอาจารย์จรูญ มิสินทร์ (เลขาธิการสำนักงาน ก.ค.) ผู้ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาที่ให้ความสะดวกทางคานเวลาและคำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ห้องสมุดรัฐสภา เจ้าหน้าที่กองเอกสาร กระทรวงการต่างประเศ เจ้าหน้าที่กองกลาง สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เจ้าหน้าที่หอสมุดแห่งชาติ เจ้าหน้าที่ห้องสมุดกลาง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เจ้าหน้าที่ห้องสมุดคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เจ้าหน้าที่ห้องสมุดคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และเจ้าหน้าที่ห้องสมุดของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ทุกท่านที่ได้บริการคานเอกสาร

ขอขอบคุณ เพื่อน - พี่ - น้อง ผู้ร่วมงานที่ ร.ร. ฤทธิรงค์รอน ร.ร. วัด
 บวรนิเวศ หน่วยงานในเทศก และงานแผนงาน - วิชาการ สำนักงาน ก.ค. ที่มีส่วน
 เสียสละกำลังกายเพิ่มขึ้น ในขณะที่ผู้เขียนลาหยุดพักในการทำวิทยานิพนธ์

กราบขอพระคุณมารดาที่ดำรงตนเป็น "ผู้ให้" แก่บุตรตลอดเวลา และคุณสนั่น
 สุขดี (อดีตประธานศูนย์พิทักษ์สิทธิครูแห่งประเทศไทยคนแรก) เป็นผู้ให้กำลังใจที่สำคัญ
 ยิ่ง พร้อมทั้งเสียสละทางด้านกำลังกายและกำลังทรัพย์ ซึ่งผู้เขียนมีความรู้สึกท้อเธอ
 เหนือกว่าคำว่าขอบคุณ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	๖
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	๗
กิตติกรรมประกาศ	๘
บทนำ	
บทที่	
1. ไทยกับการเข้าร่วมในสงครามโลกครั้งที่ 2 กับญี่ปุ่น	4
เหตุการณ์ทั่วไปก่อนการยกพลขึ้นบกของญี่ปุ่นในไทย	4
การยกพลขึ้นบกของญี่ปุ่นในประเทศไทย	12
ไทยเข้าร่วมสงครามกับญี่ปุ่น	19
2. ความเป็นมาของขบวนการต่อต้านญี่ปุ่น	27
1. ขบวนการต่อต้านญี่ปุ่นภายในประเทศ	28
ก. ฝ่ายทหาร	28
ข. ฝ่ายพลเรือน	43
ค. ฝ่ายตำรวจ	58
2. ขบวนการต่อต้านญี่ปุ่นในต่างประเทศ	65
ก. กลุ่มเสรีไทยในสหรัฐอเมริกา	66
ข. กลุ่มเสรีไทยในอังกฤษ	73
3. การติดต่อกับขบวนการใต้ดินภายในประเทศ	80
3. การดำเนินงานร่วมมือระหว่างขบวนการต่อต้านญี่ปุ่นกับฝ่ายสัมพันธมิตร	95

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
1. การดำเนินงานในลักษณะทางการทูต	96
ก. ผู้แทนที่ส่งไปประเทศจีน	97
ข. ผู้แทนที่ส่งไปติดต่อกับฝ่ายสหรัฐอเมริกา	103
ค. ผู้แทนที่ส่งไปติดต่อกับฝ่ายอังกฤษ	108
2. การดำเนินงานในค่านสงคราม	113
ก. ความช่วยเหลือด้านอาวุธจากฝ่ายสัมพันธมิตร	115
ข. การฝึกอาวุธของพลพรรค	119
ค. การสร้างสนามบินลับ	122
ง. การวางแผนทางยุทธศาสตร์ร่วมกับฝ่ายสัมพันธมิตร	124
4. ผลการปฏิบัติงานของขบวนการต่อต้านญี่ปุ่น	133
1. ไทยรอดพ้นจากสถานะของประเทศแพ้สงคราม	136 ก
2. ฝ่ายพลเรือนเข้ามามีบทบาททางการเมือง	146
บทสรุป	153
บรรณานุกรม	156
ภาคผนวก	168
ประวัติผู้เขียน	217

บทนำ

เมื่อสงครามโลกครั้งที่ 2 อุตสาหกรรมในทวีปยุโรปในปี พ.ศ. 2482 ระหว่างฝ่ายอักษะนำโดยเยอรมันนี และอิตาลี กับฝ่ายสัมพันธมิตรนำโดย อังกฤษ ฝรั่งเศส และสหรัฐอเมริกา นั้น ในระยะแรกที่เยอรมันนีเป็นฝ่ายมีชัยในสงครามทำให้ประเทศฝ่ายสัมพันธมิตรต้องห่มเทาทำสิ่งปกป้องดินแดนของตนในยุโรป อาณานิคมของอังกฤษ ฝรั่งเศส และสหรัฐอเมริกา ในทวีปเอเชียจึงขาดการป้องกันโดยตรงจากเมืองแม่ ญี่ปุ่นซึ่งเริ่มขยายอิทธิพลเข้าสู่เอเชียตั้งแต่ปี พ.ศ. 2475 ด้วยการยึดครองแมนจูเรียของจีนจึงสามารถขยายอิทธิพลของตนเพิ่มขึ้นสู่เอเชียส่วนอื่น ๆ จนสามารถเข้าแทนที่จักรวรรดินิยมตะวันตกในทวีปเอเชียได้ เมื่อรัฐบาลของจอมพล ป. พิบูลสงคราม (พ.ศ. 2481 - พ.ศ. 2487) ได้ดำเนินการเรียกร้องดินแดนคืนจากฝรั่งเศสในปี พ.ศ. 2483 จนเกิดการสู้รบกับฝรั่งเศสขึ้น ญี่ปุ่นได้อาศัยสถานะของการสู้รบเรื่องดินแดนระหว่างไทยกับฝรั่งเศสเข้ามาแทรกแซงด้วยการเสนอตัวมาเป็นผู้ไกลเกลี่ยกรณีพิพาทครั้งนี้และได้ช่วยให้ไทยสามารถได้ดินแดนกลับคืน ขณะเดียวกันญี่ปุ่นได้เตรียมแผนการจะอาศัยประเทศไทยเป็นทางเดินทัพผ่านเข้าโจมตีอาณานิคมของอังกฤษ คือ มาเลเซีย สิงคโปร์ และพม่า เมื่อญี่ปุ่นส่งกองทัพเข้าสู่ประเทศไทยเมื่อวันที่ 7 ธันวาคม พ.ศ. 2484 รัฐบาลของจอมพล ป. พิบูลสงคราม เห็นว่าไม่สามารถหลีกเลี่ยงการบุกรุกของญี่ปุ่นได้ในระยะแรกจึงยินยอมให้ญี่ปุ่นเดินทัพผ่านประเทศไทยไปพม่า เมื่อวันที่ 8 ธันวาคม ศกเดียวกัน อย่างไรก็ตาม ในระยะต่อมาได้ดำเนินนโยบายเข้าร่วมสงครามกับญี่ปุ่นอย่างสมบูรณ์และได้ประกาศสงครามกับฝ่ายอังกฤษและสหรัฐอเมริกาเมื่อวันที่ 25 มกราคม พ.ศ. 2485

ขณะที่ จอมพล ป. พิบูลสงคราม ได้ดำเนินนโยบายรวมมือกับฝ่ายญี่ปุ่นได้มีกลุ่มบุคคลในคณะรัฐมนตรีและในสภาผู้แทนราษฎรไม่เห็นด้วยกับนโยบายของจอมพล ป. พิบูลสงคราม กลุ่มบุคคลภายในประเทศเหล่านี้ได้รวมตัวกันเพื่อดำเนินการโค่นล้มรัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม และเพื่อการต่อต้านญี่ปุ่น ขณะเดียวกันกลุ่มบุคคลภายนอก

ภายนอกประเทศไว้ร่วมกันและจึงได้จัดตั้ง "คณะไทยอิสระ หรือเสรีไทย" ขึ้นเพื่อต่อต้านญี่ปุ่นอีกด้วย ภายหลังจากการต่อต้านญี่ปุ่นทั้งภายในประเทศและภายนอกประเทศสามารถรวมตัวกันได้และได้เรียกชื่อขบวนการต่อต้านญี่ปุ่นว่า "ขบวนการเสรีไทย"

(Free Siamese Movement)

ขบวนการเสรีไทยได้ดำเนินนโยบายร่วมมือกับฝ่ายสัมพันธมิตรในการต่อต้านญี่ปุ่นจนเป็นผลให้ประเทศไทยลดผลกระทบที่จะได้รับจากการประกาศสงครามกับฝ่ายสัมพันธมิตรลงได้ การศึกษาของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จึงจะเน้นศึกษาถึงบทบาทของขบวนการต่อต้านญี่ปุ่นหรือที่เรียกกันทั่วไปว่า ขบวนการเสรีไทย ในการดำเนินการต่อต้านญี่ปุ่นทั้งภายในและภายนอกประเทศ ทั้งนี้จะได้พิจารณาถึงการก่อตั้ง การประสานงานระหว่างกลุ่มต่าง ๆ ด้วย

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงการเกิดขึ้นและบทบาทของขบวนการต่อต้านญี่ปุ่นทั้งภายในและภายนอกประเทศ
2. เพื่อศึกษาถึงองค์กรของรัฐบาลต่าง ๆ ที่มีส่วนช่วยงานต่อต้านญี่ปุ่น
3. เพื่อศึกษาถึงบทบาทของขบวนการต่อต้านญี่ปุ่นในการดำเนินงานร่วมมือกับฝ่ายสัมพันธมิตร
4. เพื่อศึกษาถึงอุปสรรคของการปฏิบัติงานต่อต้านญี่ปุ่น
5. เพื่อศึกษาถึงผลของการปฏิบัติงานต่อต้านญี่ปุ่นซึ่งช่วยให้ไทยไคร่คั่นจากสถานะของประเทศที่แพ้สงคราม

ความสำคัญของการวิจัย

1. ผลของการศึกษาค้นคว้าจะเป็นการช่วยสร้างเสริมให้คนในชาติเกิดความรู้สึกทะนุถนอมถึงหน้าที่ของประชาชนทุกระดับ ในการช่วยเหลือประเทศชาติให้รอดพ้นจากภาวะการกบฏอันค้ำชันได้

2. ผลของการศึกษาค้นคว้าจะเป็นการช่วงสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างคนในชาติ
3. ผลของการศึกษาค้นคว้าเพื่อจะก่อให้เกิดอนุชนรุ่นหลังได้ทราบถึงผลงานของผู้เสียสละเพื่อชาติเพื่อเป็นเกียรติประวัติในวีรกรรมที่ได้เคยปฏิบัติมา
4. ผลของการศึกษาค้นคว้าจะเป็นข้อมูลทางประวัติศาสตร์ รัฐศาสตร์ สำหรับการเรียนการสอนว่าควยเหตุการณ์ทางการปกครอง การเมือง และสภาพสังคมหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง

ขอบเขตการวิจัย

1. ศึกษาถึงนโยบายต่างประเทศของรัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม พ.ศ. 2481 - 2483 อย่างย่อ ๆ เพื่อประกอบในการพิจารณาหาเหตุผลในการที่ญี่ปุ่นละเมิดอธิปไตยเมื่อวันที่ 8 ธันวาคม พ.ศ. 2484
2. ศึกษาถึงเหตุการณ์ของการตั้งขบวนการ และบทบาทของการปฏิบัติงานต่อต้านญี่ปุ่นเริ่มตั้งแต่ พ.ศ. 2484 - 2488 โดยละเอียด
3. ศึกษาถึงแนวต่อเนื่องเมื่อสงครามโลกยุติลงตั้งแต่ พ.ศ. 2488 - 2490 เพื่อประกอบในการพิจารณาบทบาทของสมาชิกที่อดีตเคยปฏิบัติงานต่อต้านญี่ปุ่น

วิธีดำเนินการค้นคว้าและวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้ใช้วิธีทางประวัติศาสตร์ (Historical Approach) เป็นหลักสำคัญประกอบกับพิจารณาพร้อมกับทฤษฎีทางรัฐศาสตร์และนำเสนอรายงานเป็นแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Analytical Description) ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าจะใช้ข้อมูลที่เป็นเอกสารชั้นต้น (Primary Sources) เป็นหลัก ได้แก่ รายงานการประชุมของสภาผู้แทนราษฎร รายงานการประชุมคณะรัฐมนตรี บันทึกของบุคคลที่อยู่ในเหตุการณ์ พระราชกำหนดและประกาศของราชการ ตลอดจนบทความ คำสัมภาษณ์ หนังสือพิมพ์และเอกสารต่าง ๆ ส่วนเอกสารชั้นรอง (Secondary Sources) ได้แก่ หนังสือที่เขียนขึ้นเกี่ยวข้องกับเรื่องนี้เป็นจำนวนหลายเล่มทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ